

E E N B R I E F

Van een JESUIT van

Jesuit

L U Y K,

Aangaande de wijze om de Catholijke Religie
in Engeland vast te stellen.

W Onder is 't met hoe grooten genegenheid de Koning de
Maatſchappy bemind, zijn heil aan dit geheele Collegie door
de Eerw. P. de Provinciaal overgegevende, en zig ten hoog-
ste aan onze gebeden beveelende. Hy heeft de Provinciaal P. Joh.
madiglijk by zich laaten komen, (eenige Graven en
ertogen na ſijne komſt latende wachten) die hy in de tegenwoor-
gheid der Koninginne zeer vriendelijk aansprekende gevraagd
heeft, hoe veele Nieuwelingen dat hy hadde, hoe veele Scholieren;
als de Provinciaal had geantwoort, dat hy'er omtrent 20 van de
aatſte, maar van de eerſte over de 30 hadde, heeft hy daar op gezegt,
dat hy een dubbelt getal daar af van nooden hadde, om het geene uit
te werken dat hy voor de Societeit in de zin had; en hy heeft bevooo-
en datze in het Predikamt wel mochten geoeffent werden: want hy
eide, dat Engeland nu zoodanige van nooden hadde. Ik twijffle
iet of gy zult gehoort hebben, dat de Koning, ſchrijvende aan de P.
e la Chaife, die de Biegtvader des Konings van Vrankrijk is, over
e zaken van het Huis der Wattenenſen, hem ſou wyten alles wat de
aters der Societeit in Engeland mocht overkomen. De P. Clare, be-
erder van het zelve Huis, zullende over de zelve zaken handelen,
eſt zeer lichtelijk alles by de Koning, en alzo licht ſijn wenſelt

A

ver-

verkregen, dat hy voor de Koning niet zou knielen, en des Konings hand volgens gewoonte kussen, daar in van de Koning zelve wederhouden sijnde, die seide: U Eerw. heeft my de hand wel eens gekust, maar indien toen, gelijk nu, geweeten hadde dat gy een Priester waart, soude ik veel eer met geboogen knien u Eerw. de hand hebben gekust. Na verhandelde saken heeft de Koning in een gemeen discours aan desen Vader geopenbaart, dat hy Engeland of sal bekeeren, of Martelaar sterven; en dat hy liever wilde morgen sterven methare bekeeringe, als 50 Jaren gelukkiglijken godvruchtiglijk sonderhare bekeeringe regeeren. Eindelijk noemt hy sich een Zoon van de Societeit, over wiens voorspoet hy segt, dat hy soo-wel als over de sijne sich verblyd, en 't is niet om te seggen, hoe grootelijks hy getoont heeft hem aangenaam te zijn, als men hem aanseide dat hy van de Eerw. P. N. aan alle de verdiensten der Societeit deelgenoot was gemaakt, waar uit hy eene tot sijn Biegtvader sal verklaren. (Tot noch toe was onbekent, hoedanighy was.

Zommige spreken van de Eerw. P. de Provinciaal, waar van egter tot nog toe niets seker is. Veele meinen dat de P. Edmond Petre, die van den Koning seer bemint wort, met een Aarts-bisschopdom, maar de meeste met een Kardinaat, hoet vereert sal worden. Van 't sederteen maant of twee herwaarts dat deel van het Konings Paleis geheel, en de Koninglijke Kapel, onlangs gebout, toegegaan is, waar in de Koning, als hy nog Hertog van Jork was, plag te resideeren: alwaar men fiet, ik weet niet hoe veel Hovelingen, wagen om sijne Eminentie; dus noemen se hem; te spreken.

De Koning bedient sig seer veel van sijnen Raad, en van veele der Catholijke Lords, die de hoogste bedieningen in 't Rijk hebben, om een middel te vinden van het Geloove sonder geweld voort te setten. 't Is niet lang geleden, dat enige Catholijke Lords tegen de Koning seiden, dat hen dogt; dat hy al te seer haaltede om het Geloof vast te setten, wien hy antwoorde; ik moet, dewijl ik out wordé, met grote schreedén voortstappen, andersins sal ik u erger, indien my iets menschelijks overkomt, laten als ik u heb gevonden; als sy daar op weder antwoorden, waarom dat hy dan zo weinig zig bemoide, om zijn Dogters, dewelke Erfgenamen van het Rijk waren, te bekeeren:

Oude

de hy tot hen ; God zal een Erfgenaam voorzien ; laat gy aan my
aan om mijne Dogters te bekeeren ? brengt gy uwe Onderdaanen
en andere door u voorbeeld weder tot het Geloove.

Hy heeft over de meeste Provincien Catholijcken gestelt , en wy
zullen in 't korte by na in alle , Sherifs of Vreedemakers , zo menze
noemt, hebben. Ook hoopen wy dat de zaak tot Oxfort wel zal ge-
lukken : aldaar woont altijd een van onze Godgeleerde in de open-
bare Catholijcke Kapel van de Onder Cancellier , die eenige Stu-
denten tot het Geloove bekeert heeft. De Bisschop zelfs van Oxfort
schijnt de Catholijke zaake zeer toegedaan te zijn. Hy heeft in den
Raad voorgesteld , of het hen niet dogt goet te zijn , dat men tot Ox-
fort den Catholijcken ten minsten een Collegie toefstond , datze niet
genootzaakt mogten worden met zo grooten onkosten in overzee-
sche plaatzen te studeeren. Dog wat antwoorr hy daar op gekreegen
heeft, is tot nog toe onbekent. De zelfde Bisschop heeft, hebbende
twee van de onze neffens andere Edelen genodigt op een Gastmaal ,
aan een kettersche Baron , die er tegenwoordig was , op de ge-
sondheid toegedronken , hem veel geluk toewenshende in alle
zijne zaaken , en daar by gevoegt , dat het hem toefcheen , dat het
geloof der Protestanten in Engeland nauwelijks in beteren stand
was , als Buda , eer het was ingen men , en dat het meest alle Atheis-
ten waaren , die het zelve voorstonden. Veele omhelzen het geloo-
ve , en vijf voorname Graven hebben het onlangs opentlijk beleden.
De Eerw: P. Alex Regnes, onze Provinciaal, wien de zorge bevoolen
is over de Kapel des Doorlingtigen Keurvorst van de Palts, is geheele
dagen bezig met het oplossen en voldoen der vragen van de Ketters,
die aan hun Geloof twijffelen, waar van men twee of drie ziet wand-
len voor de Deur van de Kapel, geduurig iets betwistende onder el-
kander over het Geloof. Wy konnen wegens Prins George niets ze-
ker hebben dat hy het Geloof belyd; tis niet lang geleden, dat wy de
voet in Engeland geset hebben. Wy houden School te Lincoln, Nor-
wits en Jork ; wy hebben een publijke Kapel te Warast, door 's Ko-
nings soldaten van allen overlaf bevrijdt; ook hebben wy eenige
Huilen in de Stad Wings gekoft.

In de Provincie van Lancaster floreert de Catholijke saak seer, in

eenige Kerken den Catholijken toegestaan telmen in de Predicatie
 alle fondagen over de 1500 menschen: ook gaat het niet erger te Lon-
 don: alwaarmen op alle fondagen preekt met so grooten toeloop van
 volk, datse niet soude kunnen staan in veele Kapellen. Twee van de
 onse, Darnes en Berfal doen geduurige voor de Koning en de Ko-
 ninginne Mis; de Pater Edmond Newil voor de Weduwe van de Ko-
 ning, de Pater Alex. Regnes in de Capel van de voornoemde Am-
 bassadeur, andere in andere Plaatzen. Voor het eerste Londonsche
 Collegie in Sabaud, als men het noemt, dicht by Sommersets house,
 het Palleis van de Koninginne Weduwe zijn vele huizen gekoft voor
 omtrent 18 duisent guldens, waar in men om die tot een form van
 een Collegie te maken sterck arbeyt, om de Schoolen voor Paaschen
 te openen. De Viceroy een Catholijk sal in 't kort na Yrland reisen
 om de Catholijke saak aldaar vast te stellen. Het Parlement sal se-
 kerlijk in Februario te Londen sitten; waar van de Koning voorge-
 nomen heeft drie dingen te begeeren, 1. dat men door een algemeene
 Bil de Catholijke Graven in het hooger Huis inneme. 2. Dat men
 de eed of de Test vernietige. 3. Dat men, het geene het principaal-
 ste is, alle de poenale en strafbare wetten tegen de Catholijken ge-
 maakt, afschaffe; het welken dat hy by de Koning heeft mocht
 verkrijgen, soo wil hy dat allen kent werde, dat hy by sich selve
 besloten heeft alle de geene sekerlijk uit hunne ampten te stooren,
 die, om dat te verkrygen, hun best niet sullen doen, sonder het Par-
 lement te dissolveeren. Zommige Ketters door dit besluit verschrikt
 kwaamen tot een seker Graaf, met hem overleggende wat men doen
 moest, wien hy seide; wy weten genoeg de meininge van de Koning,
 dat hy eens gesegt heeft sal hy sekerlijk uitvoeren; indien gy u sel-
 lief hebt, soo is het noodig, dat gy u den wille des Konings onder-
 werpt. Te Londen wort sterck ten Oorlog toegerust, en men sal een
 groote vloot Oorlogscheepen tegen de Lente wapenen, tegen wie
 is niet seker. De Hollanders vreezen seer, weshalven sy sich be-
 ginnen te armeerden. De tyd sal men dingen leeren.

Use Luyk, den 2 February,
 1687.

